

Bahçeciliği Öğreniyoruz

Küçük tohumların kocaman ağaçlara dönüşmesi sizce de çok etkileyici değil mi? Çevrenizde yetişen rengârenk çiçekleri bahçenize ya da balkonunuza taşımak ister misiniz? Öyleyse bahçecilikle ilgili bazı bilgileri bu yazımızda bulabilirsiniz. Bahçecilik; çiçeklerin, ağaçların, çalıların ya da otların genellikle bir uğraş olarak yetiştirilmesidir. Tarımdan farklı olarak kocaman tarlalar yerine park, bahçe, balkon hatta evlerin çatısı gibi küçük alanlarda yapılır. Ayrıca bahçecilikte ekonomik kazanç elde etmek amaçlanmaz.

"Kimler bahçecilik yapabilir?" diye soracak olursanız; bitkilere, toprakla vakit geçirmeye ilgi duyan herkes bahçecilik yapabilir. Ancak tabii ki güzel sonuçlar elde edebilmek için öğrenmeniz gereken bilgiler var. Bitkilerin özellikleri, kullanacağınız malzemeler, sulama sıklığı, saksı boyutu gibi dikkat etmeniz gereken birçok konu da bahçecilikte oldukça önemli.

Bahçecilik için sulama kabı, saksı, tırmık ve kürek gibi birçok malzemeye gereksinim duyabilirsiniz. Tabii sağlığınız ve güvenliğiniz için önemli olan birkaç şey var. Örneğin elinizi yaralamamak için bahçe eldiveni kullanmak çok önemli. Ayrıca güneşli bir günde koruyucu bir şapka takmak ya da bahçe gibi açık bir alanda önu kapalı bir ayakkabı giymek hiç fena olmaz.

Toprak, bitkilerinizin yetişmesinde en önemli etkenlerden biridir. Bitkiler, suyu ve mineralleri topraktan kökleriyle emerek karşılar. Bu nedenle toprağın yapısı ve içindeki maddeler bitkilerin gelişimi için çok önemlidir.

Bahçecilik için özellikle hazırlanmış olan çok amaçlı topraklar birçok bitkiyi yetiştirmek için yeterli olacaktır. Bunlar yalnızca toprak içermeyen; ağaç kabuğu, kum ya da gübre gibi çeşitli maddelerin de bulunduğu karışımlardır. Her bitkinin gereksinim duyduğu toprak çeşidi birbirinden farklıdır. Elma, roka, açelya gibi kimi bitkiler asitli toprakta iyi gelişirken havuç, ayçiçeği, bakla, kuru fasulye, susam gibi kimi bitkiler kumlu toprakta iyi gelişebilir.

Bitkilerinizin yetişmesinde sulama da bir başka önemli etkidir. Eğer gereğinden az ya da çok sulama yaparsanız bu, bitkinizin solup gitmesine neden olacaktır. Peki hangi sıklıkta ve ne zaman sulama yapmalısınız? Ne yazık ki bunun için net bir şey söyleyemeyiz çünkü her bitkinin su gereksinimi farklıdır. Ancak birkaç genel bilgiden bahsedebiliriz.

Bitkilerin kökleri toprağın derinlerine ulaşır. Bu nedenle yalnızca toprak yüzeyinin değil, derin bölgelerinin de su alması gerekir. Bunun için bitkiyi sık sık ve az miktarda sulamak yerine toprağı kurduğunda bolca sulayarak her yerine su ulaşmasını sağlayabilirsiniz. Haftada bir ya da iki kez bolca sulamak genellikle yeterlidir. Ayrıca günün erken ya da geç saatlerinde sulama yapmanız da yararlı olacaktır. Çünkü çok güneşli, sıcak öğle vakitlerinde su kökler tarafından yeterince emilmeden hızlıca buharlaşabilir.

Bitkinizi saksıda yetiştiriyorsanız saksının altında deliklerin olmasına dikkat edin. Çünkü saksıda biriken su, köklerin çürümesine neden olabilir. Saksı altlığınız varsa toprak yüzeyi yerine saksı altlığına su dökmek çok daha iyi bir seçim.

Yağmur yağarken balkon ya da bahçenize boş bir kap bırakabilirsiniz. Kaba dolan yağmur suyunu bitkilerinizi sulamak için kullanmak, musluk suyu kullanmaktan hem daha yararlı olur hem de su tasarrufu yapmanızı sağlar.

Şimdi de öğrendiklerinizi uygulayabileceğiniz ve kolaylıkla yetiştirebileceğiniz birkaç bitki örneğinden bahsedelim.

Yaprak sebzeler hem kolayca ve kısa sürede yetiştirilebilir hem de yaprakları kesildikçe yeniden büyür. Bu yüzden bahçecilik deneyimleri için iyi bir seçenek olabilirler. Marul, roka gibi yeşilliklerin tohumlarını mart ve eylül aylarında ekebilirsiniz. Ekildikten yaklaşık 5 hafta sonra yeşilliklerinizi toplayabilirsiniz. Bitkilerinizi doğrudan ve uzun süre güneş alan bir yere koymak yerine günün bir bölümünü gölgede geçirebileceği bir yere koyun.

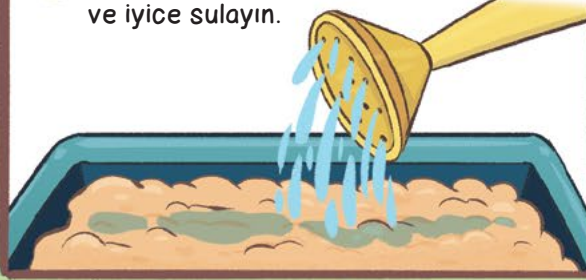
1

Yaprak sebzelerin tohumları oldukça küçüktür. Bu tohumları avcunuza alın ve parmaklarınızın arasından toprağa serpiştirin. Tohumların üst üste gelmemesine dikkat edin.

2

Tohumlarınızın üstünü 1-2 santimetre kalınlığında toprakla örtün ve iyice sulayın.

3

Bitkilerin yapraklarının çok büyümesine izin vermeden kesip yiyecek olarak tüketebilirsiniz.

Bitkileri sadece tohumdan değil; kök, gövde ve yaprak gibi bölümlerinden de büyütebilirsiniz. Bitkiyi yeniden yetiştirmek için koparılan her bir parçaya çelik denir. Çelikle bitki yetiştirmek için sardunya bitkisini tercih edebilirsiniz. Ağustos ayında sardunya bitkisinden alacağınız çeliklerin güneş alan bir yerde büyümesine dikkat edin.

1

Bir sardunya bitkisinden yaklaşık 10 santimetre uzunluğunda çiçeksiz, yapraklı bir iki dal kesin.

2

Toprakta kalem yardımıyla çukurlar açın ve çeliklerinizi bu çukurların içine dakin. Ardından iyice sulayın.

3

Yeni yapraklar çıkana kadar haftada bir kez çelikleri sulayın. Daha sonra büyüyen bitkilerinizi farklı yerlere dikebilirsiniz.

Lale ya da nergis gibi bitkilerin soğanları olduğunu biliyor muydunuz? Birkaç lale soğanı alıp yetiştirmeyi deneyebilirsiniz. Lale soğanlarınızın dikimi için sonbahar ayları uygun olacaktır. Bu soğanların mayıs ya da haziran aylarında çiçeklendiklerini görebilirsiniz.

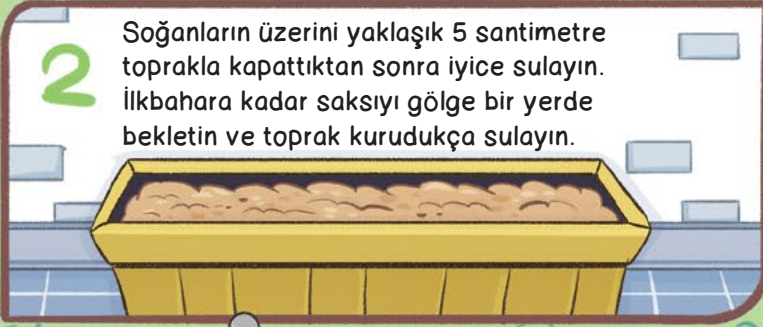
1

Bir saksıya 10 santimetre yüksekliğinde toprak koyun. Toprağın üzerine lale soğanlarını sivri uçları yukarı bakacak biçimde yerleştirin.

2

Soğanların üzerini yaklaşık 5 santimetre toprakla kapattıktan sonra iyice sulayın. İlkbahara kadar saksıyı gölge bir yerde bekletin ve toprak kurudukça sulayın.

3

İlkbaharda saksınızı güneşli bir yere alın ve toprağı kurudukça sulamaya devam edin.

Peki size toprak olmadan da bitki yetiştirebileceğinizi söylesek, ne düşündünüz? Hava bitkisi adıyla bilinen *Tillandsia* sp. genellikle gelişimi için gereken tüm maddeleri su ve havadan karşılar. Yılın her zamanında hava bitkinizi tohumdan ya da yavru adı verilen parçalarından yetiştirebilirsiniz.

1

Bir hava bitkisi alın ve boyutuna uygun bir kavanoza ya da fanusa yerleştirin. Kavanozu doğrudan güneş ışığı almayan aydınlık ve havadar bir yere koyun. Ayda 2-3 kez sulamak için bir kaba su doldurup hava bitkinizi içine daldırın. Yaklaşık 1 saat suda bekletin.

2

Sudan çıkardığınız bitkiyi bir kurulama bezi üzerinde birkaç saat bekletin. Ardından tekrar kavanoza ya da fanusa yerleştirin.

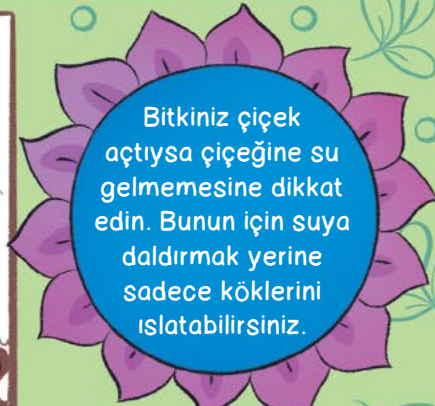
3

Hava bitkiniz çiçek açabilir. Çiçeklendikten birkaç hafta sonra bitkinizin kenarından yavru adlı parçalar da gelişebilir.

Yavru oluşursa bunları dikkatlice ana bitkiden ayırıp yeni bir kavanoza yerleştirebilirsiniz.

Bitkiniz çiçek açıysa çiçeğine su gelmemesine dikkat edin. Bunun için suya daldırmak yerine sadece köklerini ıslatabilirsiniz.

Merve Çelik
Çizim: Pervin Özcan